

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/428/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

399/2015. (X. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos¹** 2015. augusztus 24-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2015. október 22-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Határrendészeti Kirendeltség Ny. – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, illetve alapjog sérelme nem megállapítható.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos előadta, hogy kettős állampolgár, aki Magyarország területén dolgozik. 2015. augusztus 19.-én 6 óra 50-perckor jött el a munkából, ahogy odaértek a Ny-i határátkelőhöz ki van téve egy 20-ás tábla, ezért szép lassan begurult a határátkelőbe, amikor panaszos látta, hogy egy határ rendész kint áll. Panaszos odaadta az iratait, erre a határőr durván megkérdezte, hogy hol voltak. Panaszos közölte, hogy dolgozni Ny. településen. A határőr tájékoztatta, hogy szabálysértést követett el, mert nem indexelt közvetlen a határátkelő előtt és a kamera rögzítette az esetet, ezért bírságot kell fizetnie. Ezután a határőr bevitte a papírokat, a kolléganője félreállította panaszost és kb. 30-40 percet kellett várnia, mire kihozták a csekket. Panaszos megkérdezte, hogy mennyit kell fizetnie, közölték vele, hogy 10 ezer forintot. Panaszos rákérdezett, hogy ez a minimális bírság, erre azt a választ kapta, hogy igen. Panaszos továbbá megkérdezte, hogy mi van abban az esetben, hogy ha nem írja alá, akkor mi történik. A határőr azt válaszolta, hogy eljárás indul ellene, ami 20 ezer forinttól kezdődik. Ekkor panaszos aláírta a papírt, de közölte, hogy amíg várakozott egy jó pár kocsit áthaladt

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

ügy. hogy ők sem jeleztek. Azt a választ kapta, hogy a határőr nem lehet ott mindenhol: Panaszos kérdezte, hogy ez a kamera nem rögzítette? Később kiderült, hogy panaszos ráadásul 3 pontot kapott és a 10 ezer forint bírságot.

A panaszos levelében kérte, hogy a Panasztestület vizsgálja ki az ügyét, mert nap, mint nap ott jár és nem igazán látta a személyautókat indexelni, és eddig nem volt belőle gond. Három átkelő hely van, jobb oldalt a busz, középen és baloldalon a személyautó átkelő, a bal oldali nem működik csak a középső. Panaszos, ahogy jött a 20-as sebességgel, akkor a középső átkelőhöz érve nem indexelt, ezért megbüntették, de nem közölte a határ rendésszel, hogy a többiek sem indexeltek. Panaszos véleménye szerint, ha ő szabálysértést követett el, akkor a többi vezető is, és őket is meg kellett volna büntetni. Panaszos 30 napot kapott a pénzbírság befizetésére, de véleménye szerint nem hiszi, hogy olya nagy szabálysértést követett el, hogy ezért 10 ezer forint pénzbírságot és 3 büntetés pontot kapjon.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az ügyben illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az üggyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Sz. B. r. alez., a sérelmezett intézkedést foganatosító határrendészeti kirendeltség vezetője a Testület megkeresésére 2015. szeptember 18-án adott válaszában az alábbiakról számolt be.

A rendőri jelentés alapján 2015. augusztus 19-én 6 óra 50 perckor átlépésre jelentkezett a panaszos Ny. Közúti Határátkelőhelyen. Az 1. sz. forgalmi sávban közelítette meg az átkelőhelyet, majd irányjelzést elmulasztva, hirtelen mozdulattal (valószínűleg észlelte, hogy nincs nyitva az 1-es sáv) áttért a 2. sz. („áll passport”) sávba.

A panaszossal szemben az intézkedő rendőr által elsődlegesen a határátlépéshez szükséges okmányok ellenőrzése került végrehajtásra, majd a panaszos által a 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban KRESZ) 29. § (2) bekezdésbe ütköző és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. II. tv. (továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § szerint minősülő jogsértés miatt helyszíni bírság kiszabása intézkedést alkalmazott, melyet a helyszínen a panaszos el is fogadott (a jogsértést elismerte, a kiszabott összeget elfogadta), aláírásával hitelesített.

A 63/2012. Korm. rendelet szerint, ha a Szabs. tv.-ben meghatározott szabálysértések közül a 6-9. mellékletben felsorolt szabálysértéseket az abban hivatkozott rendelkezések megszegésével követik el, az ott meghatározott szabálysértéshez rendelt összegű pénzbírságot, illetve helyszíni bírságot kell kiszabni.

A jogalkotó ezen jogsértést külön nevesíti a fent említett rendeletben, melytől eltérést nem engedélyez az intézkedést végrehajtónak, így a panaszos által elkövetett jogsértés okán nincs helye enyhébb intézkedésnek még akkor sem, ha úgy ítélné meg a rendőr, hogy a célját elérné a kisebb szankció is.

A rendőri jelentés alapján az Rtv. 20. §-ban foglalt kötelezettségnek megfelelően, az intézkedés alá vont személy tájékoztatása megtörtént, hogy az intézkedés mért került

kezdeményezésre vele szemben, hogy milyen tényállást merített ki a közlekedés során tanúsított magatartása, továbbá, hogy ennek okán milyen szankció kerülhet alkalmazásra.

Az intézkedés végén nem jelezte a panaszos, hogy panasszal kíván élni az intézkedéssel szemben, továbbá a rendőri jelentés alapján nem merült fel olyan tény az intézkedés során, mely alapján az intézkedő rendőr arra következtetett volna, hogy a panaszos az intézkedést kifogásolhatná. Az intézkedő rendőr, B. L. c, r. törm., 6 éve hivatásos állományú rendőr, szolgálati idejét közterületen tölti. Azóta vele szemben intézkedés alá vont személy nem nyújtott be panaszt. Természete nyugodt, higgadt, ez mellett határozott, megfelelő kommunikációs készséggel bír az intézkedések eredményes lefolytatására, melyet a fent leírtak is igazolnak.

Az állampolgárok határon történő áthaladásánál az átléptetést végrehajtó rendőrnek - kockázat elemzés érdekében - profilt kell alkotnia az átléptetett személyekről, melyhez szükséges egy ún. "interjú", mélyet néhány gyors, általános kérdéssel tud végrehajtani. Ezen rövid kommunikáció alatt vizsgálja az útlevelező a személyt viselkedése, beszéde, mimikája stb, alapján. Az elemzési követően dönt, hogy a személyt a minimum ellenőrzés szabályai szerint átlépteti, vagy alapos ellenőrzést hajt végre vele szemben. Tárgy esetben az interjút követően, a profilalkotás eredményeként az útlevelező úgy döntött, hogy a személy a minimum ellenőrzés után átléptetésre kerül - a jogsértés szankcionálását követően. Az intézkedésnél csak a panaszos, illetve az intézkedést fogantató rendőr volt jelen. A fentiek alapján az intézkedő rendőr kérdése - miszerint, hogy hol volt a panaszos - helyt álló volt az interjú készítésének szabályai szerint. Az intézkedő rendőr eddig „munkássága”, továbbá azon tény, hogy a panaszos nem jelezte a helyszínen, hogy panaszt kíván tenni az intézkedés hangnemére hivatkozva - nem teszi megalapozottá, hogy a rendőr durva hangnemben folytatott volna vele beszélgetést.

A rendőri jelentés alapján a panaszos viselkedése együttműködő volt. A helyszíni bírság kiszabását követően tett egy megjegyzést, miszerint mások is elmulasztják az irányjelző használatát. Az intézkedést végrehajtó rendőr közölte vele, hogy az intézkedés helyéről nem látható, azaz útszakasz, melyen az irányváltoztatást végrehajtják a járművezetők. A helyszín ismeretében helytálló a rendőr ezen közlése. A rendőri jelentés alapján ezt követően a panaszos távozott a helyszínről.

A panaszos 06:50 órakor jelentkezett átlépésre Ny. Közúti Határátkelőhelyen és azt 07:00 óra után azt el is hagyta. Ezen időszak alatt megtörtént az okmányellenőrzés (mely az átlépés jogosságára irányul), a jogsértés közlése az Rtv. 20. §-ban leírt tájékoztatási kötelezettséggel együtt, majd az útlevelező segítséget kért az ügyeletén keresztül (esetenként 1-2 percet vesz igénybe, míg a segítő kolléga a fülkéhez ér), hogy a forgalmi sávon zavartalanul folytatódhasson az átléptetés. Ezt követően a panaszos a járművével félreállítása került. Az intézkedést végrehajtó rendőr lepriorálta a személyt, járművét, majd kitöltötte a helyszíni bírság nyomtatványt. Az állomány havi képzésein gyakorló bírságnomtatvány kerül kitöltetésre, hogy a felmerülő hibák kijavításra kerüljenek. A nyomtatványokat a kollégák maximum 3-5 perc igénybevételével töltik ki. Ennek alapján megállapítható, hogy a rendőri jelentésben leírt „pár perc” megfogalmazás a valóságnak megfelel. A fentiek alapján összességében megállapítható, hogy maximum 10-15 percig tarthatott az intézkedés, melynek alapján a panaszos állítása, miszerint 30-40 percet vártatták, nem helytálló.

Az útlevelező megkezdte az intézkedést a panaszossal szemben. Míg az útlevelező írta a helyszíni bírságot, a panaszos várakozott és elmondása szerint több jármű is szabályt sértett

ezen időszak alatt. Mivel a rendőr a bírság kitöltését hajtotta végre, így a forgalmat feltehetően - a gyors ügyintézés érdekében - nem figyelte, az életszerűség is ezt diktálja és alá is támassza a rendőr kijelentését, hogy nem látta a forgalmat, így nem kezdeményezhet olyan szemben eljárást, akit nem lát. Ez vonatkozik azokra az esetekre is a mindennapokban, amikor az útlevelező pl. átléptetést hajt végre, statisztikai adatszolgáltatás miatt az útlevelezői fülkében tartózkodik, vagy bármilyen más ok miatt a tekintete nem helyeződik a távolabbról érkező járművekre. Ezen tények miatt nem feltételezhető, hogy az intézkedést végrehajtó rendőr részre hajlás okán kezdett volna bele a bírságolásba, továbbá - mivel a panaszos beadványában is beismerte a jogsértést - intézkedési kötelezettséget mulasztott volna, ha szemet huny a panaszos által tanúsított közlekedési magatartás felett. A rendőri jelentés illetve a panaszbeadvány sem tartalmaz olyan tény vagy körülményt, mely alapján oka lett volna a rendőrnek negatívan diszkriminálni a panaszost.

A panaszossal szemben a helyszíni bírság kiszabásán kívül egyéb intézkedés nem történt, eljárás nem került kezdeményezésre vele szemben. Tárgy napon a délutáni órákban a panaszos megjelent Ny. Határrendészeti Kirendeltségen, miszerint panasszal kíván élni B. L. c. r. törm.-el szemben a részére kiszabott helyszíni bírság miatt. A szolgálatban lévő határrendészeti alosztályvezetői feladatokat ellátó, Sz. D. r. hdgy. előadó tájékoztatta a törvényben biztosított jogairól, miszerint megteheti panaszát a helyszínen, illetve a Független Rendészeti Panasztestületnél. A panaszos akkor kijelentette, hogy nem kíván a helyszínen mégsem panaszt tenni, felsőbb szervnél fogja a kifogását benyújtani, majd ezt követően távozott a kirendeltség épületéből.

2) Az intézkedést foganatosító B. L. r. törm. 2015. szeptember 16-én, a kérdéses intézkedésről kelt jelentése szerint:

2015. augusztus 19-én 05:00 órától 17:00 óráig útlevelezői szolgálatot látott el Ny. Határrendészeti Kirendeltség közúti határátkelőhelyen. Szolgálat ellátása során, 06:30 óra 09:15 óra között közúti határátkelőhely kilépő irányban látta el feladatait útlevelezőként.

06 óra 50 perckor kilépésre jelentkezett egy román honosságú személygépkocsit vezetve a panaszos. A panaszos a kilépő 1. számú forgalmi sávban közelítette meg az átkelőhelyet, majd irányjelzést elmulasztva hirtelen mozdulattal áttért a kilépő 2. számú forgalmi sávba. Az ellenőrzési ponthoz érve a panaszos átadta a személyes okmányokat ellenőrzés céljából. A személyazonosító okmányok átvétele után, a panaszostól a vezetésre jogosító okmányt illetve a gépjármű forgalmi engedélyét kérte el, melynek eleget tett. Az okmányok szemrevételezése után, a panaszossal közölte, hogy sávváltáskor elmulasztotta az irányjelzést, mely cselekmény Magyarországon szabálysértésnek minősül, melynek tényét elismerte.

Kérdésre elmondta, hogy valószínűleg az éjszakai munkájából adódó fáradtság miatt mulasztotta el az irányjelzést. A panaszossal közölte, hogy mivel szabálysértést követett el, vele szemben intézkedési kötelezettsége van, így közölte, hogy vele szemben 10.000 ft összegben helyszíni bírság kerül kiszabásra valamint az elkövetett cselekményért 3 előéleti pont jár. A panaszos kérdésére, mely úgy hangzott, hogy „ez a minimális összegű bírság?“, azt a választ adta, hogy ez fix összegű helyszíni bírság, kevesebbet nem tud kiszabni. A panaszosnak felhívta a figyelmét, hogy amennyiben nem fogadja el a helyszíni bírságot, akkor vele szemben az elkövetés helye szerint illetékes rendőrkapitányságon feljelentést kezdeményez, melynek következtében a hatályos jogszabályokat figyelembe véve a szabálysértési előadó a helyszínen kiszabható helyszíni bírság dupláját szabja ki. A panaszos mindezt tudomásul vette, és elfogadta a helyszíni bírságot.

A tájékoztatást követően B. L. r. törm. bevitte az útlevelkezelői fülkébe az okmányokat, majd telefonon segítséget kért, hogy az utasok ne sokat váraкоzzanak. N. A. c. r. törm. helyszínre érkezésekor, a panaszost gépkocsijával az alapos ellenőrzési pontra irányította, ahol váraкоzhatott addig, míg B. L. r. törm. kitöltötte a helyszíni bírság nyomtatványt. A nyomtatvány kitöltése pár percet vett igénybe, a körözési rendszerben való lekérdezések miatt. A helyszíni bírság kitöltésének ideje alatt 2-3 személygépkocsi került kiléptetésre. A bírság kitöltése után, az alapos ellenőrzési helyen váraкоzó gépkocsihoz ment, hogy a helyszíni bírságot aláírassa a panaszossal, melynek eleget tett.

A panaszosnak felhívta a figyelmét, hogy az intézkedéssel szemben panasszal élhet, de ha aláírja a bírságot, akkor jogorvoslatnak helye nincs. A panaszos ezt tudomásul vette. Az aláírást követően megjegyezte, hogy amíg váraкоztak, figyelte a forgalmat, és egyetlen autó sem jelezte az irányváltoztatást. A személynek B. L. r. törm. elmondta, hogy onnan ahol áll, a sávváltást nem láthatja. Csak az ellenőrzési ponthoz való érkezést, illetve közölte vele, hogy csak azokkal a szabálysértőkkel szemben tud intézkedni, akiket lát. Ezt tudomásul véve a panaszos távozott a helyszínről 07:00 óra után nem sokkal.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

a) A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában, a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések alapján kijelenthető, hogy a Testület csak azon rendőri magatartások felülvizsgálatát végezheti el, amelyeket az Rtv. a IV.–VI. fejezeteiben szabályoz, nem veheti át azonban a szabálysértési hatóság szerepét, így nem rendelkezik felhatalmazással annak megállapítására, hogy a panaszos a rendőri intézkedést megelőzően

követett-e el szabálysértést. Mindebből kifolyólag a fenti hatásköri rendelkezés alapján a Testület a rendőrség szabálysértési hatóságként történő fellépését nem minősítheti, afölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol. Nem vizsgálhatja, hogy a panaszos követett-e el szabálysértést, indokolt volt-e vele szemben a szabálysértési eljárás megindítása, valamint bírság kiszabása. Az ilyen jellegű panaszokra a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény vonatkozó rendelkezései az irányadók. A Testület a hatásköri szabályok értelmében a szabálysértési eljárást megelőző közlekedésrendészeti intézkedést és az ennek során tanúsított rendőri magatartást vizsgálhatja.

A Testület a szabálysértési eljárással kapcsolatos panaszok tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltóságához, XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményéhez valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. § -a tovább részletezi az intézkedési kötelezettség szabályait. A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

A közlekedésrendészeti intézkedés vonatkozásában a Testület utal arra, hogy az Rtv. 44. §-a szabályozza azt, amelynek (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti. Ugyanezen bekezdés d) pontja szerint a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését – a külön jogszabályban meghatározottak szerint – a helyszínen elveheti.

A Testület megítélése szerint az Rtv. 44. §-a egyfajta általános felhatalmazást nyújt a rendőr számára ahhoz, hogy a közlekedés szabályok megtartását ellenőrizze. Ennek keretében a rendőr ellenőrizheti a gépjármű okmányaira vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait. Megjegyzendő, hogy ez az intézkedési jog akkor is megilleti a rendőrt, amikor egyébként jogsértésre utaló körülményt nem észlel.

Az intézkedő rendőr a rendelkezésre álló iratokban leírta, hogy azt észlelte, hogy a panaszos a határátkelőhelyhez közeledve, az irányjelzést elmulasztva, hirtelen mozdulattal váltott forgalmi sávot. A panaszos beadványában szintén úgy nyilatkozott, hogy a kérdéses útszakaszon nem használta az irányjelzőt sávváltáskor. Mindezek alapján a Testület vizsgálta, hogy fennállt-e a szabálysértés gyanúja.

Az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 29. § (2) bekezdés értelmében „az irányváltoztatást - ide nem értve a körforgalmú útra történő bekanyarodást - a művelet előtt kellő időben megkezdett és annak befejezéséig folyamatosan adott irányjelzéssel kell jelezni. E rendelkezést kell alkalmazni a körforgalmú útról történő letérés esetében is. A jármű vezetője egyéb esetben (pl. útkereszteződésben kanyarodó főútvonalon való továbbhaladás esetén) is adhat irányjelzést, ha ezzel továbbhaladási irányáról a közlekedés más résztvevői számára többlettájékoztatást ad, az irányjelzés azonban megtevesztő nem lehet.”

A Szabs. tv. 178. pont alatt rendelkezik a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértéséről.

224. § (1) Aki KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

(2) A KRESZ 40–41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

A Testület a szabálysértés elkövetésének gyanújával összefüggő jogszabályok valamint a szabálysértési törvény vonatkozó tényállásának ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor annak jogalapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik a rendőrség –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e, és fenti jogszabályi rendelkezések alapján megállapította, hogy ez a gyanú fennállt.

A Testület megítélése szerint egy szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend, közbiztonság védelme érdekében az Rtv. 13. § alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, továbbá megjegyzendő, hogy az Rtv. 44. § alapján közlekedésrendészeti intézkedés esetén az intézkedési jog akkor is megilleti a rendőrt, amikor egyébként jogsértésre utaló körülményt nem észlel. Mindezek alapján megállapítható, hogy ebben a tekintetben nem érte alapjogsérelem a panaszost.

A Testület – a hivatkozott jogszabályi rendelkezések és a megismert körülmények alapján – arra a megállapításra jutott, anélkül, hogy a szabálysértési ügyben állást

foglalna, hogy az intézkedő rendőr a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában járt el a panaszossal szemben, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta, hogy az intézkedés időtartama megfelelt-e az arányosság követelményének.

Az Rtv. 15. § határozza meg az arányosság követelményét, amely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Az Rtv. 15. § szerinti arányosság elvének elvi éllel kell érvényesülnie minden rendőri intézkedésnél, ezért a Testület vizsgálta, hogy az intézkedés nem tartott-e aránytalanul hosszú ideig.

A panaszos beadványában úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés megkezdése után bevitték a panaszos iratait egy helyiségbe és 30-40 percet vártatták, mire kihozták a csekket.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos 06:50 órakor jelentkezett átlépésre Ny. Közúti Határátkelőhelyen és azt 07:00 óra után azt el is hagyta. Ezen időszak alatt megtörtént az okmányellenőrzés (mely az átlépés jogosságára irányul), a jogsértés közlése az Rtv. 20. §-ban leírt tájékoztatási kötelezettséggel együtt, majd az útlevélkezelő segítséget kért az ügyeletén keresztül (esetenként 1-2 percet vesz igénybe, míg a segítő kolléga a fülkéhez ér), hogy a forgalmi sávon zavartalanul folytatódhasson az átléptetés. Ezt követően a panaszos a járművével félreállítása került. Az intézkedést végrehajtó rendőr lepriorálta a személyt, járművét, majd kitöltötte a helyszíni bírság nyomtatványt. Az állomány havi képzésein gyakorló bírságnyomtatvány kerül kitöltetésre, hogy a felmerülő hibák kijavításra kerüljenek. A nyomtatványokat a kollégák maximum 3-5 perc igénybevételével töltik ki. Ennek alapján megállapítható, hogy a rendőri jelentésben leírt „pár perc” megfogalmazás a valóságnak megfelel. A fentiek alapján összességében megállapítható, hogy maximum 10-15 percig tarthatott az intézkedés, melynek alapján a panaszos állítása, miszerint 30-40 percet vártatták, nem helytálló.

A Testület álláspontja szerint az intézkedés időtartamával kapcsolatban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

4) A panaszos beadványában sérelmezte az eljáró rendőrök hangnemét és bánásmódját.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A panaszos beadványában úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés megkezdésekor a rendőr durván kérdezte, hogy hol volt a panaszos.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok tanúsága szerint az intézkedő rendőr eddigi munkássága illetve az a tény, hogy a panaszos nem jelezte a helyszínen nem teszi megalapozottá, hogy a rendőr durva hangnemben beszélt volna a panaszossal.

A fentiek alapján a panaszos és a rendőrség álláspontja között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló iratokkal nem tud feloldani, ezért Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható.

5) A panaszbeadványt a Testület a részrehajlás-mentes eljárás követelményének az érvényesülése szempontjából is indokoltnak tartotta vizsgálni.

A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A panaszbeadványban foglaltak alapján arra lehet következtetni, hogy a panaszos megkérdőjelezi a részrehajlás-mentes intézkedés követelményének teljesülését a kifogásolt rendőri fellépéssel kapcsolatban. Erre vonatkozóan előadta, hogy az intézkedés alatt közölte a rendőrrel, hogy az előtte és az utána haladó gépjárművek sem indexeltek, tehát a többi járművezető is szabálysértést követett el és őket is meg kellett volna büntetni. A panaszos egyéb bizonyítékkal nem támasztotta alá állítását.

A Testület a rendelkezésére álló rendőrségi iratok, kifejtették, hogy az intézkedés helyéről nem látható a sávváltás helye, csak az ellenőrző ponthoz való megérkezés. Az intézkedő rendőr közölte, hogy csak azokkal tud intézkedni, akiket lát.

A rendőrségi iratok kifejtették továbbá, hogy a rendőri jelentés illetve a panaszbeadvány sem tartalmaz olyan tényt vagy körülményt, mely alapján oka lett volna a rendőrnek negatívan diszkriminálni a panaszost. A rendőrség ezen észrevételével a Testület egyetértett.

Mindezekre tekintettel a Testület, úgy foglalt állást, hogy az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület – a hivatkozott jogszabályi rendelkezések és a megismert körülmények alapján – arra a megállapításra jutott, anélkül, hogy a szabálysértési ügyben állást foglalna, hogy az intézkedő rendőr a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában járt el a panaszossal szemben, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület álláspontja szerint az intézkedés időtartamával kapcsolatban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható. Az intézkedés során használt rendőri hangnem kapcsán a panaszos és a rendőrség álláspontja között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló iratokkal nem tud feloldani, ezért Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható. A Testület, úgy foglalt állást, hogy az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének sérelme nem megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2015. október 22.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag